

1. d. 12
BELÜGYMINISZTERIUM
III/II. Csoportfőnökség

Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

38-28/5/1972.

Dr. Hellebrandt László

15
számú példány

Titkos: 20000

A Belügyminisztérium
III/II. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
1995. évi LXV. tv. 23. § (2)
szövegeire figyelemmel.

16

BELÜGYMINISZTERIUM
III/II. Csoportfőnökség

Szigorúan titkos!
Különösen fontos!

38-28/5/1972.

Herczeg Miklós

A Belügyminisztérium III/II. Csoportfőnökség ÜGYRENDJE

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

Szatmáriné Alex. Olás & Katmáriné H. V. No.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. § (2)
bekezdésére figyelemmel.

Jelen ügyrendről másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

19-484172 100-308174.

65483/72

38-28/5/1972.

Jóváhagyom:

RÁCZ PÁL s. k.

rendőr vezérőrnagy,
miniszterhelyettes

A Belügyminisztérium
III/II. Csoportfőnökség
ÜGYRENDJE

I. fejezet

A Belügyminisztérium III/II. Csoportfőnöksége

1. A BM. III/II. Csoportfőnökség (a továbbiakban: Csoportfőnökség) kémelhárító szerv. Munkáját a Belügyminisztérium és a III. Főcsoportfőnökség ügyrendje, a belügyminiszter, illetve állambiztonsági helyettesének parancsai és utasításai alapján végzi.

2. A Csoportfőnökség sajátos eszközeivel és módszereivel — szoros együttműködésben a III. Főcsoportfőnökség és a BM. más szerveivel, testületeivel — teljesíti az állam biztonságának védelméből ráháruló feladatokat. Feladatai ellátásában együttműködik az állami és társadalmi szervezetekkel. Támaszkodik a Magyar Népköztársasághoz hű állampolgárokra.

A BM-szervek közötti szerződések és megállapodások alapján, a vonatkozó rendelkezések betartásával, együttműködik és folyamatos kapcsolatot tart a baráti szocialista országok társzerveivel.

3. A Csoportfőnökséget a III. főcsoportfőnök első helyettese, az állambiztonsági miniszterhelyettes közvetlen alárendeltségében, mint egy személyi felelős vezeti.

4. A Csoportfőnökség munkája eredményességének és üttőképességének alapvető feltétele a párt politikájának a tevékenységében való megvalósítása, valamint a társadalompolitikai követelmények alkalmazása a gyakorlati munkában.

A parancsnokok kötelesek gondoskodni a személyi állomány eszmei, politikai egységéről, a politikai és szakmai felkészültség állandó emeléséről, a szilárd katonai és szolgálati fegyelem, a magas fokú erkölcsi állapot megteremtéséről. Ennek érdekében szorosan együttműködnek a IV. Főcsoportfőnökség illetékes szervével, valamint a III. Főcsoportfőnökség Személyzeti Osztá-

lyával. A parancsnokok a vonatkozó párthatározatok alapján kötelesek együttműködni a Csoportfőnökség pártszerveivel.

5. A Csoportfőnökség szervei:

- III/II-1. Osztály (amerikai hírszerző szervek);
- III/II-2. Osztály (nyugatnémet hírszerző szervek);
- III/II-3. Osztály (NATO hírszerző szervek);
- III/II-4. Osztály (egyéb hírszerző szervek);
- III/II-5. Osztály (határon túli operatív intézkedések);
- III/II-6. Osztály (a népgazdaság kiemelt területeinek preventív biztosítása);
- III/II-7. Osztály (nemzetközi kapcsolatok, államtitok-védelem, külkereskedelem);
- III/II-8. Osztály (idegenforgalom, kutatás-körözés);
- III/II-9. Osztály (elemzés, értékelés, tájékoztatás);
- III/II-10. Osztály (nemzetközi együttműködés, harmadik országos elhárítás);
- III/II-11. Osztály (OHK, Titkárság);
- szakirányítás szempontjából a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai.

II. fejezet

A Csoportfőnökség feladata

6. A Csoportfőnökség fő feladata a Magyar Népköztársaság védelme az ellenséges hírszerző szervek tevékenységével szemben, annak megelőzése, felderítése, megszakítása, leleplezése az ügyrendben biztosított nyílt, vagy titkos operatív eszközök és módszerek alkalmazása útján.

Ezen feladatának teljesítése érdekében a Csoportfőnökség:

- a) operatív intézkedésekkel felderíti és operatív úton ellenőrzi az ellenséges hírszerző szervek MNK ellen dolgozó hazai és külföldi egységeinek, fedőszerveinek (objektumainak) tevékenységét, valamint bizalmas nyomozást folytat azok hivatásos beosztottjai és ügynöksége ellen;
- b) operatív ellenőrző, kutató munkát végez az idegenforgalom és általában a nemzetközi érintkezés területein, a magyar és szovjet katonai objektumok környékén, az amnesztiával hazatértek és a lakosság egyéb olyan csoportjai körében, amelyek az ellenséges szervek ügynöki bázisául szolgálhatnak;
- c) megszervezi a hadiipar, a biztonsági és katonai szempontból fontos közlekedési, hírközlési, valamint a kiemelt objektumok, az államtitkok, a Külügyminisztérium, a Külkereskedelmi Minisztérium és legfontosabb intézményeik preventív állambiztonsági védelmét;
- d) aktív intézkedéseket foganatosít, akciókat szervez az ellenséges hírszerző szervek tevékenységének mélyreható felderítése, terveinek keresztezése, erőik dezorientálása és a közvélemény előtti leleplezése céljából;
- e) biztosítja az államtitok-védelem irányításából és ellenőrzéséből fakadó feladatok teljesítését a társmisztériumoknál és az országos hatáskörű szerveknél.

A Csoportfőnökség szervei kémelhárító feladatuk végrehajtásában a III. Főcsoportfőnökség társszerveivel kölcsönösen egymásra utaltak.

A Csoportfőnökség határon túli feladatainak végrehajtása során, valamint a hírszerzésnek a külföldi operatív bázisok létrehozásában nyújtott segítségével szorosan együttműködik a III/I. Csoportfőnökséggel; az elhárítási területén észlelt és a belső reakció elhárító szerv hatáskörébe tartozó ellenséges tevékenység esetében a III/III. Csoportfőnökséggel; honvédelmi érdekek, katonai objektumok környezetének védelme, hadgyakorlatok, szállítások operatív biztosításában, valamint a minisztériumok és főhatóságok katonai főosztályainak, osztályainak operatív védelme érdekében a III/IV. Csoportfőnökséggel; az ügyek realizálásával, valamint azok további operatív hasznosításával összefüggő kérdésekben a III. Főcsoportfőnökség vizsgálati szervével.

A vonatkozó parancsoknak, rendelkezéseknek megfelelően kölcsönös és közvetlen együttműködést alakít ki a BM. társszerveivel a kémelhárítási feladatok hatékonyabb teljesítése érdekében.

III. fejezet

A Csoportfőnökség eszközei és módszerei

7. A Csoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során jogosultak a szocialista törvényesség elveinek betartásával a vonatkozó jogszabályokon alapuló nyílt és titkos eszközöket, módszereket alkalmazni. Ezek alapvetően a következők:

- a) szervezett titkos együttműködés létesítése magyar és külföldi állampolgárokkal;
- b) konspirált és találkozási lakások szervezése;
- c) figyelés alkalmazása;
- d) konspirált környezettanulmány készítése;
- e) postai küldemények titkos ellenőrzése;
- f) titkos kutatás, előállítás foganatosítása;
- g) operatív-technikai eszközök alkalmazása;
- h) operatív nyilvántartások, adattárak vezetése;
- i) büntetőeljárás kezdeményezése és bizalmas nyomozás folytatása;
- j) magyar, vagy külföldi állampolgárok által elkövetett bűncselekmények, szabálysértések ügyében folyamatba tett, vagy eljárás alá vont ügyeknek állambiztonsági operatív érdekből történő megszüntetése, hasznosítása;
- k) az ellenséges tevékenységet folytató csoportok mélyreható felderítése és tényleges szándékuknak, illetve tevékenységük méreteinek megállapítása és felszámolása érdekében a tevékenység egyes résztvevőinek „visszafordítása”, vonalaikba hálózati úton történő „beépülés”, „játszmák” kezdeményezése;
- l) az ellenség aknamunkájának zavart keltő dezinformációk útján történő akadályozása, felszámolása;
- m) a lakossággal közvetlen kapcsolatban álló fegyveres és polgári szervek, intézmények és objektumaik operatív intézkedés fedése céljából történő felhasználása, az ott kialakult szabályok és kötelemények betartásával (kivéve a párt- és társadalmi szerveket);

- n) a 7. k) alpontban megjelölt célból az ellenséges csoport, vagy szerv vonalaiba hivatásos állományú beosztottal történő „beépülés”, „játszma” kezdeményezése;
- o) a Csoportfőnökség hivatásos állománya egyes tagjainak polgári fedéssel „SZT”-állományban történő foglalkoztatása;
- p) operatív célból fedőigazolványok és más okmányok felhasználása.

8. A Csoportfőnökség szervei feladataik teljesítése során módszeresen építenek az állam biztonságát közvetlenül segítő állampolgárok széles körű támogatására.

- a) A vezetők, vagy az azzal megbízott beosztottak hivatalos kapcsolatot tartanak a munkakörükkel összefüggő szervek és objektumok vezetőivel, tájékoztatják őket az állambiztonságot érintő negatív jelenségekről és igénylik segítségüket.
- b) Az önkéntesség szigorú betartásával kialakítják azoknak a társadalmi kapcsolatoknak a körét, akik elengedhetetlen segítőtársak a feladatok végrehajtásában.
- c) A lakosság kémtevékenység, vagy államtitoksértés gyanújára utaló bejelentéseit (a névteleneket is) körültekintően ellenőrzik és vizsgálják ki. Azok tapasztalatait az állambiztonsági munkában hasznosítják.

IV. fejezet

A csoportfőnök feladata és jogköre

9. A csoportfőnök felelős a hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáért, a Csoportfőnökség személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, valamint a Csoportfőnökség anyagi, technikai állapotáért.

Irányítja és ellenőrzi a Csoportfőnökség központi osztályait, valamint a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályait.

Ennek kapcsán a kémelhárító szerv egészét, vagy egyes szerveit érintő parancsokat, utasításokat, szabályzatokat ad ki és hagy jóvá. A III. Főcsoportfőnökség, vagy a BM. más szerveit is érintő állambiztonsági feladatok teljesítésére, az illetékes csoportfőnökkel történt egyeztetés alapján, közös utasítás kiadására jogosult.

Az operatív helyzet, az ellenség tevékenységére vonatkozó adatok, valamint a Csoportfőnökség központi osztályai és a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai által szerzett operatív tapasztalatok, mutatók alapján folyamatosan elemzi és értékeli a kémelhárító munkát. Meghatározza a hálózati operatív munka perspektivikus és közvetlen célkitűzéseit, irányát és az erők megfelelő elosztását.

Az irányítása alá tartozó szervek munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, az állam biztonságát érintő rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz a belügyminiszter állambiztonsági helyettesének.

Tájékoztatja a párt- és állami vezetőket a hatáskörébe utalt és a kémelhárítás munkáját érintő kérdésekről.

10. Jóváhagyásra felterjeszti:

- a) a Csoportfőnökség feladatával, szervezetével, létszámával, ügyrendjével összefüggő, valamint a személyi állományt, a szervek anyagi, technikai ellátottságát érintő azon előterjesztéseket, javaslatokat, melyekben a döntés jogát a vonatkozó rendelkezések a belügyminiszter, illetve a III. főcsoportfőnök hatáskörébe utalják;
- b) a Csoportfőnökség éves operatív tervét, beszámoló jelentését;

- c) a felsőbb párt- és állami szervek választott, vagy kinevezett testületei és tagjai tájékoztatására készült értékelő jelentést, információt, szignalizációt;
- d) az állam biztonságát érintő, magasabb párt- és állami szervek által hozott döntések, határozatok, jogszabályok módosítását, vagy újabbak kiadását célzó előterjesztéseket;
- e) a baráti országok kémelhárító szerveivel tervezett fontosabb megállapodások és szerződések tervezetét, valamint az azokban vállalt kötelezettségek végrehajtásáról készült jelentéseket, ezen országokba a csoportfőnökhelyettesi szintű delegációk kiutazási tervét;
- f) az ellenséges tevékenység irányáról, tendenciáiról és módszereiről, azok figyelemreméltó változásairól szerzett értesüléseket tartalmazó jelentéseket, összefoglalókat;
- g) az ellenséggel szemben tervezett kiemelkedő akciók, dezinformációk terveit, valamint minden fontosabb titkos, vagy nyílt állambiztonsági intézkedés bevezetését:
- diplomaták beszerzési javaslatát, külképviseleti szervekkel és azok diplomatáival kapcsolatos minden jelentősebb intézkedés akciótervét, amelyek végrehajtása nemzetközi kapcsolatainkra negatív kihatással lehet;
 - az állami, politikai, társadalmi, gazdasági, tudományos és kulturális élet területein dolgozó fontosabb magyar és külföldi személyek beszerzését, illetve ellenük az operatív ellenőrzés, bizalmas nyomozás bevezetését, vagy más operatív akcióval kapcsolatos javaslatot, illetve személyes szabadságukat korlátozó intézkedéseket;
 - jelentősebb ügyekben több megyére kiterjedő csoportok elleni bizalmas nyomozás elrendelésére, ezekben az ügyekben csoportos őrizetbe vételre (5 főnél több személy őrizetbe vételére) készített javaslatot;
 - külföldi állampolgárok esetében — operatív érdekből — politikai menedékjog megadására készített javaslatot;

- leplezett ellenséges ügynökök büntetőeljárás alól történő kivonására, visszafordítására készített javaslatot;
- h) a kémelhárítás szerveit és feladatait érintő, valamint a kiemelkedően jelentős államellenes bűncselekményekkel kapcsolatos közlemények, kommunikék, nyilatkozatok stb. terveit; a tömegkommunikációs eszközök útján közlendő — az államellenes tevékenységet leplező és a közvélemény tájékoztatását szolgáló — közleményeket, információkat;
 - i) az ellenséges tevékenység mélyreható felderítése érdekében az ellenséges csoportokba, objektumokba, vagy személyekhez operatív tisztt, vagy a BM. más szervei hivatásos tisztjének bevezetésére vonatkozó javaslatot;
 - j) a szocialista országokban működő rezidentúrák vezetőinek és beosztottjainak kinevezésére, kihelyezésére, illetve rendkívüli esetben való hazarendelésére vonatkozó javaslatot;
 - k) a BM. hivatásos tisztjeivel szemben tervezett állambiztonsági, vagy szabadságkorlátozó intézkedésekre vonatkozó javaslatot, a szükséges mértékben egyeztetve a BM. Belbiztonsági Osztállyal;
 - l) operatív érdekből a köztörvényes bűncselekmények ügyében a büntetőeljárás, a fogva tartás megszüntetését, valamint az amnesztiarendelet alá nem eső hazatért disszidensek büntetőeljárás alól történő mentesítését, bűnügyek átvételét az illetékes főcsoportfőnökkel egyetértésben;
 - m) kizáró ok esetében a fontos, illetve bizalmas munkakörök betöltéséhez szükséges feddhetetlenség igazolására operatív érdekből készített javaslatot;
 - n) baráti állambiztonsági szervek által kért jelentős intézkedések foganatosításának végrehajtási tervét;
 - o) a BM. Nyilvántartó Központ operatív nyilvántartásában levő zárolt anyagokba való betekintési kérelmeket;
 - p) a főkapitányok állambiztonsági helyetteseinek országos értekezletre történő berendelését.

11. Jóváhagyja, engedélyezi:

- a) a magasabb hatáskörbe nem tartozó külföldi és a fontosabb beosztásban dolgozó magyar állampolgárok hálózati beszerzését és kizárását, az ellenséges hírszerző szervek tisztjeinek és ügynökeinek visszafordítását, rezidentúráikba történő beépüléseket, hálózati személyek telepítését és végleges hazarendelését;
- b) játszmás ügyekben dolgozó hálózati személyek foglalkoztatási tervét;
- c) az ellenséges hírszerző szervek megtévesztése céljából készülő dezinformációs anyagok kiadását;
- d) a felsőbb hatáskörbe nem tartozó magyar és külföldi állampolgárok elleni bizalmas nyomozás megindítását;
- e) az általa engedélyezett bizalmas nyomozásokban szükségessé váló valamennyi operatív-technikai eszköz és rendszabály alkalmazását;
- f) a Csoportfőnökség munkatervében szereplő kiemelt ügyekben készült operatív terveket;
- g) az operatív célok megvalósítása érdekében az ellenséges tevékenységgel alaposan gyanúsítható személyek operatív körözését, annak visszavonását, titkos őrizetbe vételét;
- h) az ellenséges tevékenységgel alaposan gyanúsítható személyekkel szembeni szabadságkorlátozó intézkedéseket a III/1. Osztály vezetőjének egyetértésével;
- i) tettenérés esetén, vagy súlyos bűncselekmény megakadályozását célzó halaszthatatlan esetben szabadságkorlátozó intézkedések, vagy más nyomozati cselekmények foganatosítását;
- j) az áruló hálózati személyek elleni büntetőeljárás kezdeményezését;
- k) ügyek, hálózati személyek és „K”-lakások átadását, átvételét a III. Főcsoportfőnökség szervei részére;
- l) egyes operatív akciók végrehajtásánál, rendkívüli események elhárítása során a Csoportfőnökség állománya

50%-ának felhasználását, illetve 48 óra időtartamra készütségbe helyezését;

m) a Csoportfőnökség osztályainak munkaköri szabályzatát;

n) a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai vezetőinek országos értekezletre történő berendelését.

A csoportfőnök-helyettesek feladata és jogköre

12. A csoportfőnök-helyettesek felelősek a hatáskörükbe utalt szervek ügyrendben meghatározott feladatainak irányításáért, illetve ellenőrzéséért.

A szakirányításuk alá tartozó szervek feladatait országos hatáskörrel irányítják és ellenőrzik.

A Csoportfőnökséget a csoportfőnök távollétében — teljes jogkörrel — első helyettese vezeti.

13. Jóváhagyásra, engedélyezésre felterjesztik:

- a) a csoportfőnök, illetve a magasabb parancsnokok döntési jogkörébe tartozó javaslatokat, összefoglalókat, a fontosabb operatív intézkedésekkel összefüggő előterjesztéseket, vagy azok végrehajtásával kapcsolatos jelentéseket, a hatáskörükhöz tartozó szervek folyamatos munkájáról készült beszámolókat, valamint a rendkívüli eseményeket, melyeket soron kívül is tartoznak jelteni;
- b) az illetékességükhöz tartozó szervek munkáját érintő jogszabály-, miniszteri, vagy miniszterhelyettesi parancs-, utasítás- és szabályzat-, illetve csoportfőnöki utasítás-tervezeteket és azok módosítását célzó előterjesztéseket, javaslatokat.

14. Jóváhagyják, engedélyezik:

- a) a szakirányításuk alá tartozó szervek terveit, intézkedéseit, az operatív feladatok teljesítése során, vagy annak érdekében keletkezett előterjesztéseket, értékeléseket és javaslatokat, valamint azoknak a döntést igénylő feladatoknak a tervét, amelyeknek a központi osztályok, vagy a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai kötelezettségeinek teljesítésében kiemelkedő fontosságuk van;
- b) a csoportfőnök-helyettesek a szakirányításuk alá tartozó feladatkörökben és munkaterületeken — a hatáskörükbe utalt kérdésekben — a csoportfőnök jogkörét gyakorolják. Intézkedéseikért és döntéseikért a csoportfőnöknek tartoznak felelősséggel, beszámolási kötelezettséggel.

A Csoportfőnökség szerveinek feladata

15. A csoportfőnök, helyettesei és a központi osztályok vezetői a hatáskörükbe utalt operatív feladatok irányítása, segítése, ellenőrzése tekintetében országos hatáskörrel rendelkeznek és felelősséggel tartoznak.

A Csoportfőnökség szervei a kémelhárító tevékenység jellegéből fakadóan egymásra utaltak. Kötelesek egymással szorosan, szervezeten együttműködni, feladataik eredményes teljesítéséhez egymásnak kölcsönösen segítséget nyújtani.

A Csoportfőnökség szervei a választott testületek tagjaival, a párt és a kormány hatáskörébe tartozó személyekkel szemben állambiztonsági intézkedéseket csak a vonatkozó miniszteri parancsban meghatározott vezető előzetes hozzájárulásával fogantatosíthatnak.

16. A BM. III/II-1. Osztály:

az Amerikai Egyesült Államok és egyes latin-amerikai országok hírszerző szerveinek elhárítását végzi.

17. A BM. III/II-2. Osztály:

az NSZK és Ausztria hírszerző szerveinek elhárítását folytatja.

18. A BM. III/II-3. Osztály:

a többi európai NATO- (és semleges) ország, valamint Törökország hírszerző szerveinek elhárításával foglalkozik.

19. A BM. III/II-4. Osztály:

a közel- és távol-keleti országok hazánk ellen tevékenykedő hírszerző szervei, a nemzetközi cionizmus, valamint a harmadik világhoz tartozó országok ösztöndíjasai körében ellenséges tevékenységet folytatók elhárítását végzi.

20. Az ellenséges hírszerző szervekre specializált, vonalas elv alapján támadó munkát végző III/II-1., III/II-2., III/II-3. és III/II-4. Osztály feladatai:

a) a fejlett tőkésországok külképviseletei ellenséges tevékenységének, valamint egyéb legális fedésű reziden-

túrák és hírszerzők, ügynökök felderítése, ellenőrzése, tevékenységük leleplezése és korlátozása;

- b) az illegális rezidenttúrák, hírszerzők és ügynökeik felkutatása (felderítése), ellenőrzése, tevékenységük leleplezése, korlátozása és megszakítása;
- c) hazai bázisról támadó intézkedések végrehajtása, operatív játszmák kezdeményezése, folytatása, akciók végrehajtása;
- d) a kémkedési ügyek országos hatáskörű bizalmas nyomozása, illetve a központi osztályok és a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai kémügyekben folytatott bizalmas nyomozati munkájának irányítása és segítése;
- e) az ellenséges hírszerző szervek szervezeteinek, módszereinek, alkalmazott eszközeinek tanulmányozása és naprakész ismeretének biztosítása.

21. A BM. III/II-5. Osztály:

a határon túli operatív intézkedéseket hajtja végre.

A központi osztályokkal és a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályaival szoros együttműködésben, azok adataira, jelzéseire és hálózatára, valamint hazai és határon túli bázisaira támaszkodva, a III/I. Csoportfőnökség illetékes osztályaival egyeztetett intézkedésekkel látja el feladatait:

- a) az ellenséges hírszerző szervek — nyugat-németországi, ausztriai és olaszországi — objektumainak, hírszerzőinek és ügynökeinek felderítését, ellenőrzését végzi;
- b) végrehajtja és koordinálja a Csoportfőnökség más szerveinek munkáját elősegítő határon túli intézkedéseket és akciókat;
- c) beépül az ellenséges hírszerző szervek közvetlenül hazánk ellen tevékenykedő részlegeinek apparátusába, ügynöki hálózatába, játszmákat kezdeményez;
- d) a megszerzett adatokat és jelzéseket — ellenőrzés és feldolgozás céljából — a kémelhárítás illetékes osztályainak rendelkezésére bocsátja;
- e) szükség szerint koordinálja a Csoportfőnökség központi osztályai, valamint a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai által kezdeményezett ügynöki utaztatásokat.

22. A BM. III/II-6. Osztály:

a kiemelt népgazdasági ágazatok preventív védelmét végzi:

- a) megszervezi a hadiipar, a biztonsági és katonai szempontból fontos közlekedési, hírközlési objektumok és más kiemelt területek védelmét, valamint a minisztériumok és főhatóságok katonai főosztályainak operatív biztosítását, mely feladatok végrehajtása során a szükséges mértékben együttműködik a III/IV. Csoportfőnökség illetékes szerveivel;
- b) felderíti a hatáskörébe utalt területeken az ellenséges hírszerzőket és ügynököket, biztosítja az operatív támadó munka feltételeit, feldolgozást folytat, intézkedéseket tesz az ellenséges tevékenység megelőzésére és megszakítására;
- c) az ellenséges tevékenység kiszűrése érdekében operatív kutatómunkát végez a népgazdaság ágazatainak nemzetközi érintkezési területein;
- d) szervezi a kormányzati utazások, katonai szállítások operatív védelmét;
- e) országosan összefogja, segíti és ellenőrzi a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak azonos jellegű munkáját.

23. A BM. III/II-7. Osztály:

a nemzetközi gazdasági érintkezés területeinek preventív biztosítását és az államtitok védelmét végzi:

- a) felderíti a nemzetközi gazdasági érintkezések — külkereskedelem, műszaki együttműködés, külföldi munkavállalás — hatáskörébe utalt területein az ellenséges hírszerzőket és ügynököket, biztosítja e területek preventív, állambiztonsági védelmét és az operatív támadó munka feltételeit;
- b) országos hatáskörrel koordinálja a BM-szervek államtitok-védelemmel, valamint a szocialista nemzetközi gazdasági együttműködés szervezeteinek állambiztonsági védelmével kapcsolatos munkáját, az állami szerveknél — hatósági jogkörben — ellenőrzi az államtitok-védelmi jogszabályok betartását.

24. A BM. III/II-8. Osztály:

kutatást, ellenőrzést, körözést folytat az ellenséges hírszerzők és ügynökeik felderítése céljából:

- a) az amnesztiával hazatértek között ügynököket kutat fel, e célból operatív ellenőrzés alatt tartja a menekült-táborokat;
- b) felderíti, leleplezi, megszakítja az idegenforgalom fedésével folytatott ellenséges tevékenységet a rendelkezésre álló lehetőségek (FEP-ek, vám, bel- és külföldi utazási irodák stb. operatív ellenőrzése) felhasználásával;
- c) a területileg illetékes kémelhárító szervek szakirányításával és az érdekelt katonai elhárító szervekkel szorosan együttműködve szervezi, biztosítja a magyar és szovjet katonai objektumok környezetének védelmét, részt vesz a hadgyakorlatok operatív biztosításában;
- d) felkutatja az ellenséges hírszerző szervezetekkel titkos összeköttetést tartó ismeretlen bűnelkövetőket;
- e) irányítja a KKA Értesítőben szereplő beutazó külföldiekkel szembeni operatív munkát;
- f) országosan koordinálja, segíti és ellenőrzi a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak azonos jellegű feladatait, munkáját;
- g) a III. Főcsoportfőnökség más szervei, valamint a szocialista országok által kért és hatáskörébe utalt ügyekben operatív intézkedéseket hajt végre.

25. A BM. III/II-9. Osztály:

a Csoportfőnökség értékelő és tájékoztató szerve:

- a) tájékoztatja a csoportfőnököt és a magasabb parancsnokokat a szervek által megszerzett jelentősebb értesülésekről;
- b) elemző, értékelő tevékenységet végez, átfogó jelentéseket, előterjesztéseket készít az ellenséges tevékenység iránya, módszere stb. területén szerzett operatív tapasztalatok felhasználásáról, a csoportfőnök által meghatározott, valamint a III. Főcsoportfőnökség munkatervében szereplő, a kémelhárítás területeit érintő témákban;

- c) feldolgozza az információkat a csoportfőnöki szintű koordináció céljaira a társszervek, egyéb szervek és a baráti szervek részére, időszakonként értékeli a baráti kémelhárító szervekkel kötött megállapodások végrehajtását;
- d) megszervezi az információcserét és koordinációt a Csoportfőnökség szervei, illetve a Csoportfőnökség és a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai között; a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai által feldolgozásra javasolt (új) ügyek, jelzések elemzését, esetleges kiegészítését és véleményezését végzi;
- e) operatív értékű adatokat gyűjt, rendszerez és tárol a gépi adatfeldolgozó rendszerekbe;
- f) kódolja a kémelhárítási operatív intézkedéseket és az ellenséges tevékenységre vonatkozó információkat, ellenőrzi a területi osztályok ilyen jellegű munkáját;
- g) játszmás ügyekhez szükséges dezinformációs adatokat állít össze;
- h) kezdeményezi és összefogja a kémelhárítási propagandatevékenységet.

26. A BM. III/II-10. Osztály:

a szocialista országokban levő magyar kolóniák biztosítását végzi a baráti állambiztonsági szervekkel együttműködve, felderíti és megakadályozza az ellenséges hírszerző szervek e téren folytatott harmadik országos tevékenységét:

- a) szervezi a szocialista országokba tartós jelleggel kihe-lyezett magyar állampolgárok körében a kémelhárító munkát, a fogadó országban fedéssel működő ellenséges rezidentúráknak hazánk és más szocialista ország ellen irányuló ügynöki tevékenysége felderítését, leleplezését, e feladatokat a kémelhárítás adott országban levő bázisairól, a baráti állambiztonsági szervekkel együttműködve végzi;
- b) felderíti, megakadályozza az ellenséges hírszerző szervek illegális rezidentúráinak és ügynökeinek a szocialista országok területéről hazánk és a baráti szocialista országok ellen folytatott harmadik országos ellenséges

tevékenységét, vonalas elv alapján, az ilyen jellegű kémügyekben a bizalmas nyomozati munkát országosan irányítja és segíti;

- c) ellátja a KÜM, a KKI, valamint a szocialista országokban működő külképviselteinken a diplomáciai szolgálatunk operatív, az államtitkok preventív állambiztonsági védelmét.

27. A BM. III/II-11. Osztály:

- a) a rendelkezésre álló híreszközökkel elősegíti az idegenforgalom felhasználásával folytatott ellenséges tevékenység elhárításának és más gyors intézkedéseket igénylő kémelhárítási feladatok magas szintű központi irányítását és koordinálását;
- b) átveszi a megyei rendőrfőkapitányságok, a FEP-ek és más szervek által küldött, kémelhárítási szempontból intézkedést igénylő jelentéseket, jelzéseket, amelyeket a hatáskörileg illetékes szerv vezetőjének továbbít;
- c) végrehajtja az arra illetékes szervek által továbbított határfigyelők elrendelését a FEP-ek útján, visszajelentés után gondoskodik az elrendelést kérő szerv értesítéséről, tájékoztatásáról és a határfigyelők visszavonásáról;
- d) végzi a Központi Kémelhárítási Adattár értesítési rendszeréből adódó feladatokat;
- e) operatív akcióközponti minőségében biztosítja a híresszeköttetést, az akciót irányító parancsnok utasításainak továbbítását;
- f) sürgős esetben biztosítja a BM. III. Főcsoportfőnökség, valamint a BM. más központi és területi szervei között a soron kívüli távbeszélő- és rejtjeles távgépíró-összeköttetést, illetve a közlemények adását, vételét;
- g) a BM. Központi Panaszirodától érkező, a III/II. Csoportfőnökség területét érintő bejelentéseket, panaszokat koordinálja, szóbeli bejelentés esetén gondoskodik a személy meghallgatásáról;
- h) ellátja a BM. III/II. Csoportfőnökség állandó ügyeleti szolgálatával járó feladatokat;

- i) vezeti a Csoportfőnökség operatív nyilvántartását, ennek helyzetéről időszakos jelentéseket és statisztikákat készít;
- j) ellenőrzi a Csoportfőnökség szerveinél a TÜK-, a konspirációs és biztonsági szabályok betartását;
- k) megtervezi a szervek operatív munkájához szükséges anyagi, pénzügyi eszközöket, „B”- és valutaellátmányt és felhasználási nyilvántartást vezet;
- l) gondoskodik a teljes személyi állományt érintő akciók, riadók, lövészetek, sportfoglalkozások stb. anyagi, technikai és szervezési előkészítéséről, lebonyolításáról;
- m) szervezi és ellenőrzi a személyi állomány szakmai továbbképzését;
- n) végzi mindazokat a feladatokat, amelyek a Csoportfőnökség ügyintézésével, a személyi (nyílt és SZT-) állomány szociális ügyei intézésével kapcsolatosak.

VII. fejezet

Az osztályvezetők feladata és jogköre

28. Az osztályvezetők felelősek a hatáskörükbe utalt feladatok végrehajtásáért, osztályuk személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harcckészültségéért.

Az alárendelt egységek eredményes tevékenysége érdekében:

- a) megszervezik a miniszter, a főcsoportfőnök és a csoportfőnök (helyettesei) parancsainak, utasításainak végrehajtását, szervezik, irányítják és ellenőrzik (közvetlenül, illetve az alosztályvezetők útján) az egyes osztályok munkáját;
- b) biztosítják az ellenséges tevékenységet kifejtő személyek felderítését, feldolgozását, leleplezését, az elhárítási területükhöz tartozó ellenséges hírszerző szervek tevékenysége irányának, módszereinek stb. naprakész ismeretét és elemző értékelését;
- c) személyesen irányítják az egyes alosztályok legfontosabb — a Csoportfőnökség évi munkatervében szereplő — ügyeinek feldolgozását, az operatív kombinációk és intézkedések kidolgozását, részt vesznek a jelentősebb akciók, intézkedések végrehajtásában, hálózati beszerzéseken;
- d) felelősek a vonalukhoz, illetve a szakterületükhöz tartozó, a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályain folyó ügyfeldolgozó munkáért, valamint a kutató, szűrő és egyéb preventív intézkedések megszervezéséért, a hatáskörükbe utalt kérdésekben és mértékben végzik a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak szakirányítását és ellenőrzését;
- e) elhárítási területük operatív helyzetéről, feladataik teljesítéséről, a Csoportfőnökség éves munkatervében szereplő ügyekben történt előrehaladásról, ügyek keletkezéséről folyamatosan, fontosabb intézkedések eredményéről, rendkívüli eseményekről soron kívül jelentést tesznek előljáróiknak, utasítások, parancsok, jogszabályok kiadását kezdeményezik;

- f) gondoskodnak arról, hogy az elhárítási területükön észlelt, de a Csoportfőnökség más osztályát, vagy más belügyi szervet érintő ellenséges tevékenységről az illetékes szerv időben és folyamatosan tudomást szerezzen;
- g) kapcsolatot tartanak a hatáskörükbe tartozó objektumok, intézmények vezetőivel és részükre — a konspiráció betartásával — az objektumok, intézmények védelme érdekében, a hatáskörükbe utalt kérdésekben szóbeli információt, felhatalmazás alapján írásos tájékoztatást adhatnak.

29. Jóváhagyásra felterjesztik:

- a) osztályuk munkaköri szabályzatát, évi beszámoló jelentését, éves munkatervét;
- b) a magasabb parancsnoki jogkörbe tartozó külföldi és magyar állampolgárságú személyek beszerzésére, valamint bizalmas nyomozás beindítására vonatkozó javaslatokat, az elhárításuk alá tartozó területek, személyek elleni operatív feldolgozó, szűrő és védelmi munka érdekében akciók, játszmák, operatív kombinációk terveit, valamint az ezekben alkalmazásra kerülő operatív-technikai eszközök bevezetésére vonatkozó javaslatokat;
- c) a „K”-lakások létesítésére vonatkozó javaslatokat.

30. Jóváhagyják, engedélyezik a jogkörükbe utalt esetekben:

- a) a magyar állampolgárságú személyek hálózati beszerzését, kizárását, ezen személyek kiutaztatását;
- b) a külképviseleti szervek beosztottjai, külföldi állampolgárok, továbbá ellenséges tevékenységgel gyanúsítható személyek ellenőrzését és hálózati operatív feldolgozását;
- c) az operatív dossziék nyitását, lezárását, átminősítését és Csoportfőnökségen belüli átadását;
- d) személyek ügyében a 3/a. rendszabály, valamint a „K”-ellenőrzés és a környezettanulmány alkalmazását, illetve bevezetését, hálózati beszerzés és beszámoltatás esetében a 3/e. rendszabály egyszeri alkalmazását;

- e) a „T”-lakások szervezését;
- f) az alárendeltségükbe tartozó alosztályok évi jelentését és munkatervét;
- g) a rendelkezésekben megszabott mértékben, az operatív munka során felmerült költségek kifizetését.

A rendőrfőkapitányságok III/II. osztályainak feladata

31. A rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai (a továbbiakban: osztályok) munkájukat a csoportfőnök szakirányítása mellett, az illetékes rendőrfőkapitány állambiztonsági helyettesének közvetlen vezetésével végzik.

32. Az osztályok működési területükön elvégzik mindazokat a kémelhárítási feladatokat, amelyeket a Csoportfőnökség ügyrendje számukra is értelemszerűen meghatároz.

33. Az osztályok részletes feladatait a Csoportfőnökség és az illetékes rendőrfőkapitányság ügyrendje, valamint saját munkatervük határozza meg.

34. Működési területükön jogosultak a hatáskörükbe utalt állambiztonsági feladatokban önállóan intézkedni, operatív ellenőrzést folytatni, a megelőző, felderítő kémelhárító munka hatékonyságának és színvonalának emelése érdekében kezdeményező javaslatot tenni.

35. A működési területükön tapasztalt ellenséges tendenciákról, módszerekről, a keletkezett ügyekről — a közvetlen előljáró, parancsnok rendelkezéseinek megfelelően — kötelesek jelentést tenni a csoportfőnöknek. Kémkedési ügyekben bizalmas nyomozati tevékenységet az osztályok csak a csoportfőnök jóváhagyásával, az illetékes központi osztályokkal történt egyeztetés alapján és irányításuk mellett folytathatnak.

36. Az osztályok fő feladata a kémelhárítás általános védelmi és kutató, szűrő tennivalóinak ellátása. Ellenőrzik a kémgyanúra utaló jelzéseket, felderítik és a kívánt mértékben biztosítják — a központi szervek döntése és közvetlen részvétele mellett — a támadó munkához szükséges operatív lehetőségeket. Ennek megfelelően a következőket kötelesek teljesíteni:

- a) a megye területén élő olyan külföldiek ellenőrzését, akik legális fedéssel rendelkeznek kémtevékenység kifejtésére (külföldi tudósítók, ösztöndíjasok, műszaki és egyéb szakemberek stb.);
- b) a lakosság egyes, ellenséges kémszervezetek bázisául szolgáló rétegeiben a kutató, felderítő munkát (az

NSZK-val kapcsolatot tartó német ajkúak, görög emigránsok stb.);

- c) a hadiipari objektumok, a vasúti közlekedés és a posta preventív biztosítását (csak azokban a megyékben, ahol békeidőszakban is hadiiparnak minősülő objektumok, illetve posta- és vasút-igazgatóságok vannak);
- d) titkos objektumok (magyar és szovjet katonai egységek, kormányobjektumok) környezetének védelmét;
- e) az amnesztiával hazatért és ellenséges tevékenységgel gyanúsíthatók körében a kutató, felderítő munkát;
- f) az államtitok védelmét;
- g) az idegenforgalom felhasználásával folytatott ellenséges tevékenység felderítését és az ehhez szükséges operatív lehetőségek biztosítását;
- h) a beutazók operatív ellenőrzését a KKA értesítési rendszerén alapján, a központi kutató osztály irányításával;
- i) a kiutazók preventív operatív védelmét és szükség szerinti ellenőrzését;
- j) az állandó, vagy ideiglenes jelleggel területükön tartózkodó külföldiek és magyar állampolgárok közötti gyanús kapcsolatok felderítését.

IX. fejezet

Vegyes rendelkezések

37. A Csoportfőnökség szervei munkaköri szabályzataikat a jelen ügyrend előírásainak figyelembevételével kötelesek elkészíteni.

Munkaköri szabályzat készítésére kötelezettek:

- a központi osztályok,
- a rendőrfőkapitányságok III/II. osztályai.

38. A Csoportfőnökség a kémelhárítási feladatokat a Belügyminisztérium egységes rendszerében, a társszervekkel szoros munkakapcsolatban, megfelelő koordinációval és közvetlen együttműködéssel köteles végezni. Ennek érdekében a Csoportfőnökség a koordináció és az együttműködés konkrét feladatait szükség esetén külön szabályzatokban, tervekben, a társszervekkel történő kölcsönös megállapodásokban rögzíti.

39. A Csoportfőnökség munkája során a parancsokban, szabályzatokban meghatározott módon nyilvántartási, adattári rendszereket létesít és működtet. Ezen nyilvántartások és adattárak anyagait az állambiztonsági intézkedések során csak a külön szabályokban meghatározott esetekben és módon szabad felhasználni.

40. Az állambiztonsági titkos eszközök és módszerek államtitkot képeznek. A Csoportfőnökség valamennyi vezetője és beosztottja köteles az operatív eszközök, módszerek és alkalmazásuk titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmükről gondoskodni. Az államtitok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és a beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájukhoz feltétlenül szükséges.

A titkos eszközök és módszerek alkalmazásának rendjét, felhasználásának, fejlesztésének módját külön parancsok, utasítások és szabályzatok határozzák meg.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat felhasználni csak megfelelő fedéssel szabad.

41. A csoportfőnök és helyettesei az alárendelt szervek vezetőinek egyes jogkörét magukhoz vonhatják, illetve jogköröket ruházhatnak át.

42. Az intézkedésre jogosult vezető akadályoztatása esetén, amennyiben a késedelem veszéllyel jár, az ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is intézkedhetnek. Ilyen esetekben haldéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőknek.

43. A csoportfőnök és helyettesei, valamint az osztályvezetők szervezési, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, pénzügyi (beleértve a „B”- és valutaellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket a vonatkozó parancsok, szabályzatok, szakutasítások alapján gyakorolják.

44. Jelen ügyrend megjelenésével lép hatályba. Egyidejűleg a 40-2930/1968. szám alatt kiadott ügyrend érvényét veszti.

Budapest, 1972. június.

KARASZ LAJOS s. k.

rendőr vezérőrnagy,

a főcsoportfőnök első helyettese,

III/II. csoportfőnök

Kapják: elosztó szerint.

Készült: 60 példányban.

